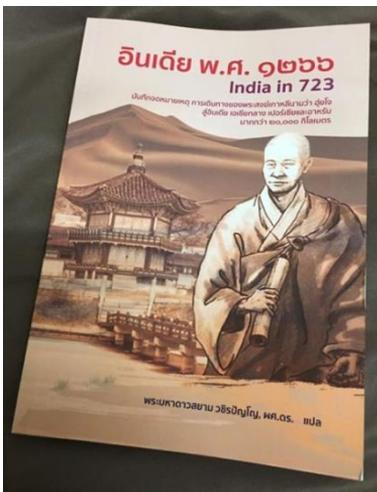

บทวิจารณ์หนังสือ

อินเดีย พ.ศ. ๑๒๖๖

(A Memoir of Pilgrimage to The Five Regions of India)

ผู้แต่ง Hyech'o, Han-sung Yang

ผู้แปล พระมหาดาวสยาม วชิรปัญญา, ผศ.ดร.

วิจารณ์โดย พระปลัดอภิเชษฐ สุภทรวาทิ*

“ในคืนที่แสงจันทร์สาดส่อง
ฉันมองไปยังทางบ้าน
หมู่เมฆที่ลอยเคลื่อนผ่าน
ลอยไปตามสายลม
ฉันอยากฝากจดหมายนี้กลับไปพร้อมกับหมู่เมฆ
สายลมพัดผ่านเร็ว
หมู่เมฆไม่ฟังหรือไม่ย้อนกลับมา
บ้านฉันอยู่ไกลสุดขอบฟ้าทางทิศเหนือ

* กองบรรณาธิการวารสารพุทธอาเซียนศึกษา (Buddhist ASEAN Studies Journal: BASJ)

นักศึกษาศรีวิภาวดี สาขาบรรณกรรมและการศึกษาเปรียบเทียบ (วรรณคดีอังกฤษ) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ในการเดินทางไปที่ชมพูทวีปนั้น นอกไปจากพระสงฆ์ชาวจีนแล้วเรายังพบหลักฐานในบันทึกของพระอี่จิ้งว่ามีพระสงฆ์เกาหลีได้เดินทางมาถึงอินเดียหลายรูปด้วยกัน ได้แก่ พระอริยปัทมะ พระอู่ยเจียบ พระเสียดชก พระเฮียนไถ่ แต่พระอู่ยเจิมได้ปรากฏในบันทึกของท่านอี่จิ้งเพราะเดินทางมาภายหลังท่านอี่จิ้ง 45 ปี

A Memoir of Pilgrimage to the Five Regions of India

ในหนังสือ “อินเดีย พ.ศ. 1266” กล่าวถึงต้นฉบับ A Memoir of Pilgrimage to The Five Regions of India ว่ามีอายุถึง 1,281 ปี พบที่ถ้ำตุนหวงในประเทศจีน โดยเป็นผลงานนี้เป็นผลงานของพระสงฆ์เกาหลีที่มีนามว่า “อู่ยเจิม” หรือ “Hye Ch’o” ซึ่งท่านได้เขียนบันทึกเรื่องราวทั้งหมดที่เกิดจากประสบการณ์ชีวิตของท่านในอินเดียนับว่าเป็นหนังสือเก่าแก่อีกเล่มของโลกและยังอาจกล่าวได้ว่าเป็นหนังสือบันทึกการเดินทางหรือรายงานทางพระพุทธศาสนาในอินเดียและเอเชียกลางฉบับสุดท้ายก็ว่าได้ เพราะจากนี้ก็ไม่พบว่ามีบันทึกของพระสงฆ์จีนหรือเกาหลีหรือชาติใดอีกเลยด้วยหลังจากนี้อินเดียได้ถูกรบครองโดยยึดครองโดยกองทัพมุสลิม

ความพิเศษอีกอย่างของบันทึกของท่าน Hye Ch’o คือ บทกวีที่ท่านเขียนบอกผ่านความรู้สึกหตุเวลาคิดถึงบ้าน (homesick) และการได้ที่ท่านถ่ายทอดความสลดใจเมื่อได้รับรู้ถึงสหธรรมิกรวมชาติที่มรณภาพในดินแดนอันห่างไกลจากบ้านเกิดตัวเอง รายละเอียดที่ต่างไปจากท่านเสียวนึ่งคือท่านได้เดินทางไปถึงเอเชียกลางนั้นคือ อิรัก เปอร์เซีย ไบแซนไทน์ และตุรกี ซึ่งท่านเองก็ได้พบศาสนาที่ต่างออกไปอย่างมากมาย รวมทั้งคริสต์ อิสลามและศาสนาโบราณอื่นๆ ด้วย

กล่าวถึงเฉพาะการเดินทางแล้วเมื่อเทียบกับพระสงฆ์รูปอื่นๆ ท่าน Hye Ch’o เดินทางไกลถึง 20,000 กิโลเมตร จึงนับเป็นพระสงฆ์ที่เดินทางไกลที่สุด ปัจจุบันบันทึกของท่านถูกเก็บไว้ที่ฝรั่งเศสและในปี พ.ศ. 2553 บันทึกของท่านก็ได้เดินทางกลับสู่มาตุภูมิคือเกาหลีภายใต้ความร่วมมือของพิพิธภัณฑ์แห่งชาติเกาหลีได้จัดกิจกรรมแสดงผลงานของท่านที่กรุงโซลนับเป็นเวลานานถึง 1,283 ปีทีเดียว

อินเดีย พ.ศ. 1266

หนังสือ อินเดีย พ.ศ. 1266 แปลเป็นภาษาไทยโดยพระมหาดาวสยาม วชิรปญโญ, ผศ.ดร. และคณะซึ่งแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษของ Yang, Jan, Lida, Presition และนับเป็นการแปลสู่ภาษาไทยครั้งแรก โดยผู้แปลและทีมงานไม่ได้แปลความต่อความ คำต่อคำ แต่มุ่งเน้นการแปลด้วยการถอดความอาจจะทำให้เนื้อหาคลาดเคลื่อนจากเดิมไปบ้าง

หากอย่างไรก็ดีจุดเด่นของหนังสือเล่มนี้ไม่ใช่เพียงการแปลบันทึกให้อ่านเท่านั้น แต่ผู้แปลและคณะได้แทรกหลักฐานสำคัญ เช่น บันทึกของพระเสวียนจั้ง ท่านอิจิง และของพระเถรอาจารย์อื่น ๆ แนบประกอบไว้ในทุกประเด็นซึ่งทำให้ผู้อ่านเข้าใจสภาพ บริบท และข้อมูลทางพระพุทธศาสนาชัดเจนยิ่งขึ้น เพราะแต่ละช่วงเวลาของการบันทึกของแต่ละท่านไม่เหมือนกัน บางเรื่องท่านเสวียนจั้งบันทึกไว้ บางเรื่องกลับไม่ได้พูดถึงแต่ท่าน Hye Ch'o บันทึกไว้ นอกเหนือไปจากความรู้เรื่องการเมือง ประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ ประเพณี บันทึกของท่านยังทำให้เรารู้ด้วยว่าท่าน Hye Ch'o มีความสามารถด้านกวีนิพนธ์อีกด้วย

แม้ว่าการแปลหนังสือ A Memoir of Pilgrimage to The Five Regions of India จะเป็นเพียง 1 ใน 3 ส่วนเท่านั้น เราก็คพบว่าบันทึกของท่าน Hye Ch'o ได้สร้างประโยชน์ต่อโลกเป็นอเนกประการ ในทางประวัติศาสตร์บันทึกของท่านเป็นเครื่องยืนยันว่า พระพุทธศาสนาสายหินยานยังได้รับการนับถืออยู่พร้อม ๆ กับ มหายาน ซึ่งนักวิชาการบางท่านให้ความเห็นว่าหินยานได้หายไปจากอินเดียตอนกลางแล้วตั้งแต่ พ.ศ. 600 เป็นต้นมา และอาหรับกับเปอร์เซียไม่ได้นับถือพระพุทธศาสนาซึ่งค้านกับหลักฐานบันทึกของท่านเสวียนจั้งที่กล่าวไว้ในอาหรับและเปอร์เซีย นับถือพระพุทธศาสนา แต่อย่างไรก็ดีท่าน Hye Ch'o เป็นเพียงพระสงฆ์รูปเดียวนั้นที่เดินทางไปถึงอาหรับและเปอร์เซียจริง ๆ

บทสรุป

ผู้วิจารณ์เห็นว่า หนังสือเล่มนี้ผู้แปลและคณะได้ตั้งใจถ่ายทอดและวางเค้าโครงได้อย่างเป็นระบบ (systematic) นำเสนอให้เห็นภาพรวมการเดินทางไปชมพูทวีปของคณะสงฆ์กลุ่มต่าง ๆ ไม่ได้จำกัดเฉพาะท่าน Hye Ch'o รวมทั้งหลักฐานที่นำมาประกอบในบทวิเคราะห์เป็นหลักฐานร่วมสมัยและการที่ผู้แปลได้เคยไปปฏิบัติศาสนกิจที่อินเดียมาแล้วจึงทำให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและยังทำให้หนังสือเล่มนี้น่าอ่านยิ่งขึ้นด้วย หนังสือเล่มนี้ไม่ได้ให้แค่แนวคิดเฉพาะเรื่องประวัติพระพุทธศาสนา แต่เป็นเรื่องชีวิตด้วย เพราะงานกับเรื่องส่วนตัวนั้นแยกกันไม่ออกจริงๆ